

Könyvtári folyóiratok az Egyesült Államokban

Egészen természetes, hogy az USA könyvtári folyóirat-kiadását átfogóan tanulmányozni Budapesten aligha lehet, már csak azért sem, mert a szóban forgó termékek teljes köre meg sem található az országban. Az adott feltételek mellett is lehet azonban a kérdéssel foglalkozni, mivel az utóbbi években az amerikai szakajtóban számos olyan tanulmány jelent meg, amely ezt az ott is feldolgozásra váró témát vizsgálja, természetesen elsősorban az amerikai könyvtárosok szemszögéből. A kérdéssel való foglalkozáshoz tehát maga az amerikai szakajtó, mindenekelőtt a *Library Trends* és a *Drexel Library Quarterly* című folyóiratokban az elmúlt években megjelent ilyen tárgyú tanulmányok nyújtanak segítséget. Egyébként mindkét folyóiratra az jellemző, hogy negyedévenként megjelenő számaikat mindig egy-egy időszériu témának szentelik, amelyet azután sok szempont szerinti megközelítésben, számos szerző közreműködésével, a megfelelő szakirodalmi előzményekre támaszkodva igyekeznek mélyrehatóan elemezni. Az említett két folyóiratban található tanulmányokon kívül e cikk megírásakor természetesen egyéb forrásokra is támaszkodtam, felhasználva a hazai könyvtárakban fellelhető adatokat és információkat is.

Amikor a következőkben könyvtári szakfolyóirat-kiadásról beszélünk, természetesen nem határolhatjuk el magunkat élesen a szakirodalmi tájékoztatási jellegű folyóiratoktól sem, hiszen ezek is szorosan kapcsolódnak a könyvtári tevékenységhez, annak egyre inkább szervez részét alkotják. Ezt bizonyítja, hogy a könyvtári szakfolyóiratok szintén mind több cikket közölnek a hagyományos könyvtári referenz-szolgáltatás kérdésein túlmenő tájékoztatási (informatikai) problémákról, de arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a könyvtári folyóiratok között vannak kifejezetten a könyvtári szakirodalomról való tájékoztatás

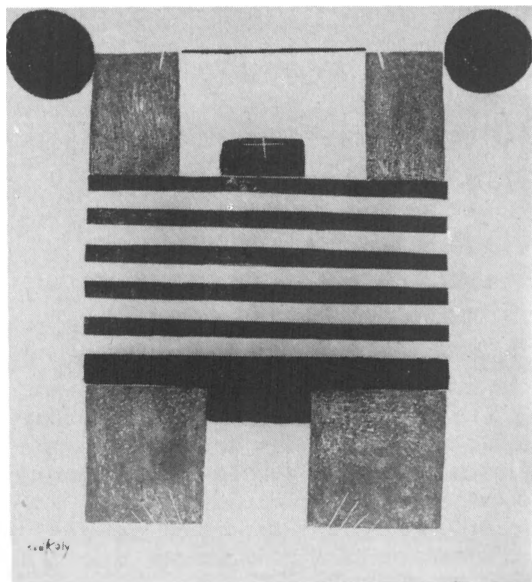
céljaira készülő úgynevezett másodlagos (szekunder) kiadványok (például kurrens bibliográfiák és referálólapok). Ezenkívül megemlítenék néhány olyan, sajátosan tájékoztatástudományi (informatikai) folyóiratot is, amelyeknek ismerete a szakmailag igényesebb könyvtárosok számára ugyancsak fontos, és amelyek nemcsak az USA-ban, hanem nagyobb hazai könyvtárainkban is rendszerint hozzáférhetők, éppen a könyvtártudományi és tájékoztatástudományi szakterületek közötti szoros kapcsolatok következtében.

Történeti visszatekintés A fejlődés általános irányai

Az USA első könyvtári folyóirata az 1876-ban, tehát több mint száz évvel ezelőtt megindult *Library Journal* (eredetileg: *American Library Journal*), amely még ma is élő folyóirat. Ezt megelőzően a *Publishers' Weekly* című kiadói hetilap tekintette részleges feladatának az USA-ban akkor kialakulóban levő könyvtárosi hivatás támogatását: egyebek között információkat közölt az akkori könyvtárakról és a könyvtárosi hivatás kibontakozását kísérő eredményekről, olyannyira, hogy például 1872-ben és 1875-ben külön füzetet is szentelt ezeknek a kérdéseknek.

A *Library Journal* viszonylag korai keletkezése ellenére sem volt világszó a maga területén, mert Németországban már 1840-ben két könyvtári folyóirat is megjelent, az egyik *Serapeum*, a másik *Anzeiger für Literatur der Bibliothekswissenschaft* címmel; igaz, hogy az előbbi már 1870-ben, az utóbbi pedig 1886-ban megszűnt.

A *Library Journal* megindulását követő negyedszáz év alatt az USA-ban további 6 könyvtári időszaki kiadvány látott napvilágot, fél évszázad elteltével már 42-ről tudunk, száz

év múlva pedig a *Current Awareness – Library Literature* című másodlagos (tájékoztató) forrás 125 könyvtári időszaki kiadványt vesz számba, s bizonyosra vehető, hogy a könyvtári időszaki kiadványok túlnyomó többsége nem is került ilyen feltárássra. Hitelt érdemlő forrásokra (a Springman–Brown-féle *The Directory of Library Periodicals* 1967) támaszkodó becslések szerint jelenleg az USA-ban mintegy 800–1000-féle könyvtári periodikus kiadvány jelenik meg, igaz, hogy ezek többsége nem tekinthető szoros értelemben vett folyóiratnak.

Napjainkban az USA-ban nemcsak minden könyvtár típusnak, nagyobb könyvtárnak, hanem a fontosabb könyvtári funkcióknak, tevékenységeknek (állományfejlesztés, feldolgozás, referenz-szolgálat, reprográfia stb.) is megvan a maguk egy vagy több önálló folyóirata, sőt újabban bizonyos speciális érdekszemponatok szolgálatában is jelennek meg folyóiratok (például a női munkaerők érdekvédelme stb.). Nagymértékű differenciálódásnak, illetve specializálódásnak vagyunk tehát tanúi a könyvtári szakfolyóirat-kiadás terén is. Szembetűnő, hogy a különféle könyvtári egységeken kívül a nagy múltú, illetve az újabban alakult könyvkiadók szívesen vállalkoznak saját könyvtári szakfolyóiratok kiadására (amiről részletesebben majd a későbbiekben szönlünk), s ez bizonyos versenyre készíti az egységeti folyóirat-kiadást.

Nyilvánvaló, hogy az áttekinthetetlennek tűnő könyvtári időszaki kiadványtermés átfogó vizsgálata csak valamilyen csoportosítási elv, illetve rendszer érvényesítése útján lehetséges. Ezen a téren *P. J. Danton* eljárása tekinthető a többféle megoldás közül a leegyszerűbbnek és legáltalósbbnak, ezért a periodikumok ismertetését – bizonyos módosításokkal és kiegészítésekkel – az általa követett elv szerint végezzük. A főbb alcsoportok: általános érdekű, országos könyvtári folyóiratok; speciális érdekű, országos könyvtári folyóiratok; általános érdekű, állami és regionális könyvtári időszaki kiadványok; egyéb (nem állami) időszaki könyvtári kiadványok; másodlagos (szekunder) jellegű könyvtári folyóiratok.

Bizonyos folyóiratok országos, illetve nemzeti (national) jellege szembeállítva mások állami (state) jellegével arra a tényre utal, hogy az előbbieket az USA egész területén történő terjesztésre, az utóbbiak pedig elsősorban a tagállamok területén történő használatra készülnek, ha nem is minden esetben kizárólagosan. Az országos, illetve a nemzeti megkülönböztetés az államival szemben egyébként más vonatkozásokban is használatos a szakirodalomban és a gyakorlati életben.

Általános érdekű, országos folyóiratok

Három ilyen folyóirat van, amelyek keletkezésük sorrendjében a következők: a már említett *Library Journal*, az *American Libraries* és a *Wilson Library Bulletin*. Mindháromra jellemző, hogy a könyvtári élet egészéről közölnek információkat, és igen széles körben olvasják őket az USA egész területén, sőt szép számban kerülnek külföldre is.

Az USA első könyvtári folyóiratával, a bevezetőben szintén említett *Library Journal* lal kapcsolatban még meg kell jegyeznünk néhány figyelemreméltó történeti érdekességet. A folyóirat 1876. évi szeptember hó 30-án megjelent első számán *Melvil Dewey*, a tizedes osztályozás atyja, mint „managing editor” (ügyvezető szerkesztő) és *R. R. Bowker*, a neves könyvkiadó, mint „general editor” (főszerkesztő) szerepel. Az első számhoz még az az érdekesség is fűződik, hogy az 1876. év októberében a Philadelphiában tartott könyvtáros kongresszuson, amelyen kimondták az Amerikai Könyvtári Egyesület (*American Library*

Association, ALA) megalakulását, a frissen megjelent folyóiratfüzetet szétosztották a résztvevők között, sőt a folyóirat 1907-ig betöltötte az egyesület hivatalos lapjának funkcióját is. 1907-ben azonban ezt a szerepet átvette tőle a *Bulletin of the American Library Association*, majd ennek utóda, a következőkben ismertető *American Libraries*. Ma a *Library Journal* mint a Bowker-cég kiadványa jelenik meg, s az USA legnépszerűbb és feltehetőleg legolvasottabb könyvtári folyóiratának tekinthető.

Az *American Libraries* – mint az ALA hivatalos lapja – természetesen elsősorban az egyesület terveit, működését és eredményeit érintő kérdésekkel foglalkozik, azonban a II. világháború óta profilja egyre általánosabbá vált, lényegesen kibővült egyéb, a könyvtárakat érintő információk közlésével. A profilbővülés következtében a lap sokkal színesebb és elevenebb lett, mint korábban volt, s így ma szintén igen nagy olvasótábornak örvend.

A *Wilson Library Bulletin* 1914-ben indult mint a H. W. Wilson Company szabálytalan időközökben megjelenő reklámlapja, amelyet éveken keresztül ingyen küldtek meg a rá igényt tartóknak, később azonban rendszeres megjelenésű, előfizethető folyóirattá vált. Tartalma idővel fokozatosan kibővült, mind általánosabb jellegűt öltött. A folyóirat lényegét tekintve hasonlít a *Library Journal*hoz, talán azzal a különbséggel, hogy elsősorban a könyvtári gyakorlatra helyezi a hangsúlyt.

A három folyóirat közös vonása, hogy stílusuk meglehetősen zsurnalisztikus, publicisztikai jellegű, s a komolyabb tanulmányoknak is eléggé „blikkfangos” címet adnak az érdeklődés felkeltése végett; valamint arra is törekednek, hogy a korábban képviselt semleges álláspont a társadalmi-politikai kérdésekben egyre jobban átadja helyét az ún. „társadalmi felelősség”-nek, ami olyan kérdésekben, mint például a vietnami háború ellenzése, a kisebbségi rétegekből kikerülő könyvtárosok hatékonyabb támogatása stb. határozottan kedvező vonás.

Az USA-ban végzett elemzések arról tanúskodnak, hogy a három általános profilú könyvtári folyóirat anyagában meglepően kevés az átfedés. Ezek is elsősorban a híryanagok tekintetében fordulnak elő (új kiadványok, könyvtári konferenciák és egyéb rendezvények, sajtóközlemények stb.). A három folyóirat cikkei tartalmilag meglehetősen eltérő, különböző szempontú megközelítési módokat alkalmaz-

nak. (Tekintettel arra, hogy a magyar *Könyvtáros* c. lapéhoz a három általános profilú könyvtári folyóirat arculata hasonlít a legjobban, ezek utóbbi évfolyamainak behatóbb elemzésére, ismertetésére egy későbbi számban visszatérünk.)

Speciális érdekű, országos folyóiratok

Az általános profilú, országos jellegű könyvtári időszaki kiadványok színrelépését követően, századunk első évtizedeiben jelentek meg az első speciális rendeltetésű országos könyvtári szakfolyóiratok is. Létrejöttükre elsősorban a könyvtárak különböző típusainak kialakulása hatott, továbbá a könyvtári munkafolyamatokban végbement differenciálódás, illetve szakosodás, a különféle együttműködési törekvések, társulások megjelenése, végül a könyvtárakban dolgozó egyes csoportok sajátos érdekei, igényei (például az egyetemi könyvtárosoknak az oktatói státus elérésére irányuló erőfeszítései, a könyvtárosnők státushelyzetének, anyagi és erkölcsi megbecsülésének megjavítására irányuló mozgalmak stb.). A technikai fejlődés, az automatizálás vívmányainak könyvtári területre történő alkalmazási lehetőségei ugyancsak termékenyítőleg hatottak a könyvtári és a tájékoztatástudományi szakfolyóirat-kiadásra is. Mindezek a fejlődési tendenciák szerencsésen találtak egyes kiadóknak a saját könyvtári kiadvány publikálására irányuló törekvéseivel, amire már előbb utaltunk, és erről később még külön is szólnunk. Meg kell elégednünk az említett tényezők hatására létrejött sajátos rendeltetésű könyvtári folyóiratok fontosabb csoportjainak és ezeken belül a legszámozottabbaknak felsorolásával, majd általános jellemzésükkel, a már hivatkozott amerikai szerző mellett elsősorban *N. J. Melin* ezzel kapcsolatos tanulmányára támaszkodva.

1. *Könyvtártípusok szerint*. a) *Az iskolások könyvtárainak speciális könyvtári folyóiratai*: *School Library Journal*, *School Media News*, *Top of the News*, *Learning Today* stb.; b) *Közművelődési könyvtárak*: *Public Libraries*, *Public Library Quarterly*, *Public Library Trustee*; c) *Egyetemi és főiskolai könyvtárak*: *College and Research Libraries*, *College and Research Libraries News*, *Journal of Academic Librarianship*; d) *Szakkönyvtárak*: *Special Libraries*, *Law Library Journal*, *Medical*

Library Association Bulletin, Hospital Libraries, Health and Rehabilitative Library Services News, MLA Technical Reports (Musical Library Association), Performing Arts Resources stb.; e) *Média- és filmkönyvtárak*: Educational Communication and Technology Journal; Audiovisual Instruction, Film Library Quarterly, Sightlines, Media Spectrum stb.; f) *Felekezeti könyvtárak*: Catholic Library World, Christian Librarian, AJL Bulletin (Association of Jewish Libraries), Lutheran Libraries stb.;

2. *Könyvtári tevékenységek szerint.* a) *Állományfejlesztés és feldolgozás*: Library Resources and Technical Services, Library Acquisition: Practice and Theory, Collection Building, Collection Management, Choice, Acquisitive Librarian, Reference Books Guide, Public Documents Highlights, The Serials Librarian, Serials Review, Serials Updating Service Quarterly, Cataloging and Classification Quarterly, Library of Congress Cataloging Service Bulletin, Library of Congress Classification – Additions and Changes, Title Varies stb.; b) *Olvasószolgálat, közönségszolgálat*: RQ (Reference Quarterly), Reference Services Review, Public Relations Journal stb.; c) *Állományvédelem*: Library and Archival Security; d) *Reprográfia*: Reprographics, Microform Review, Microfilm Techniques stb.; e) *Automatizálás*: Journal of Library Automation, Advanced Technology Libraries, Library Technology Reports, Library Computer Equipment Review stb.; f) *Könyvtárvezetés, adminisztráció*: LAMA Newsletter (ALA Library Administration and Management Association), Administrator's Digest, Unabashed Librarian, Hotline, Journal of Library Administration; g) *Könyvtárközi együttműködés*: Resource Sharing and Library Networks, OCLC Newsletter (Ohio College Library Center), Multitype Library Cooperative News stb.; h) *Könyvtártudományi kutatások*: Library Quarterly, Library Trends, Drexel Library Quarterly, Journal of Library History, Philosophy and Comparative Librarianship;

3. *Egyéb, a könyvtárosi hivatással kapcsolatos speciális folyóiratok.* a) *Könyvtárosképzés*: Journal of Education for Librarianship, Chronicle of Higher Education; b) *A hivatás intellektuális kérdései*: Newsletter of Intellectual Freedom, Freedom to Read Foundation News; c) *Nődolgozók érdekvédelme*: Women in Libraries, Women Library Workers Journal;

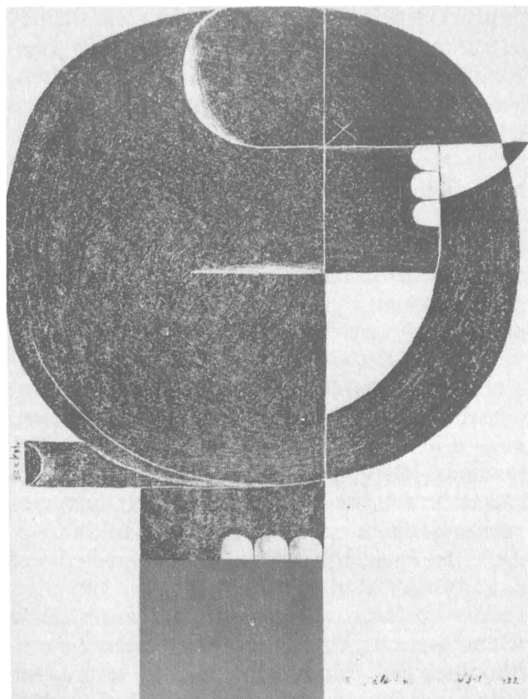
4. *Végül néhány fontosabb tájékoztatóstudományi (informatikai) szakfolyóirat*: Journal of the American Society for Information Science, Journal of Fee-Based Information Services, Progress in Information Science and Technology, Information Retrieval and Library Automation, Information Processing and Management, Information Systems, Online Review, Information Manager.

Mennyiség és minőség

Az országos speciális könyvtári folyóiratok értékelésében lényegesen eltérő, több vonatkozásban homlokegyenest ellentétes vélemények alakultak ki az USA szaktekintélyeinek, szakirodalom-kritikusainak körében. Általános az a vélemény, hogy ahol az igények, illetve szükségletek országos méretekben jelentkeznek, ott rövidesen megjelenik az illető részterület egy vagy több szakfolyóirata is. Az USA könyvtári egyesületei, de még inkább a könyvkiadók igen érzékenyen reagálnak az ilyen szükségletekre, vállalva az új folyóiratok megjelenésével kapcsolatos kockázatot, amely a mai gazdasági viszonyok között nem jelentéktelen.

A szakfolyóiratokkal való ellátottság értékelésében inkább a már meglévő folyóiratok nagy száma és színvonala közötti kapcsolat az egyik fontos kérdés. Valóban a bőség zavarával állunk szemben, igen nehéz eligazodni ebben az egyre népesebb folyóiratcsaládban, illetve kategóriában. Ezzel kapcsolatban talán a legerőteljesebb kritikai hangot *E. Moon* ütötte meg egy 1968-ban megjelent tanulmányában, rámutatván, hogy „a folyóiratok túlságos elburjánzása nagyon széjjelszórja a korlátozott számban készülő jó közleményeket, és a könyvtári tevékenység szinte valamennyi témájával kapcsolatban lehetővé teszi, hogy jelentéktelen cikkek is valahol utat találjanak a publikálásra”. Moon megítélése szerint az általános színvonal emelése érdekében hasznos volna, ha legalább minden harmadik folyóirat önként beszüntetné megjelenését, ami természetesen aligha várható, mivel valamennyi folyóirat a végsőig elmegy – színvonalbeli engedmények árán is – fennmaradása érdekében.

A megjelenő folyóiratok stílusáról szólva elmondható, hogy általában jó szövegezésűek, érthetőek. Tartalmi értéküket tekintve azonban a legtöbb folyóiratban a színvonalas cikkek mellett megtalálhatók a középszerűek is,

ami az említett körülmények között szinte természetes. A tudományos tartalmi színvonal tekintetében az élvonalat talán – amerikai megítélés szerint is – a *Library Quarterly*, a *Library Trends*, valamint a *Drexel Library Quarterly* képviseli elsősorban, de a többi folyóirat is erőfeszítéseket tesz a tartalom javítására, és az utóbbi években bizonyos fejlődés tapasztalható. Egyes amerikai szerzők az erre irányuló törekvések eredményességét azzal a körülménnyel is magyarázzák, hogy a könyvtári feladatok egyre kifinomultabbá és ugyanakkor egyre bonyolultabbá válása következtében mind több könyvtáros kerül abba a helyzetbe, hogy a szakmai döntések előkészítésében, sőt magukban a döntésekben is részt vesz – így mind nagyobb áttekintésre tehet szert a könyvtári folyamatok összefüggései tekintetében, megismerheti a vezetésre háruló gondokat, és a különféle külső megkötöttségek közepe is sikeres problémamegoldásokat. Mindez kedvezően hat a szakirodalmi tevékenységre is.

Az amerikai könyvtári szakirodalomra általában, de az e kategóriába tartozó folyóiratokra különösen is elmondható, hogy tartalmilag a konkrét, gyakorlati feladatokra, problémákra, illetve azok megoldási módjaira összpontosítá-

nak, emiatt kevés bennük az elméleti jellegű cikk. Mindennek természetes következménye, hogy jelenleg az *USA-ban egyetlen kifejezetten elméleti jellegű könyvtári szakfolyóirat sem jelenik meg*. Vannak, akik ezt az amerikai könyvtári szakfolyóirat-kiadás hiányosságának tekintik, mások viszont azzal érvelnek, hogy ez magának a szakterületnek természetében rejlő okokra vezethető vissza, mivel szerintük a könyvtári tevékenység kifejezetten gyakorlati jellegű. Némelyek úgy látják, hogy az amerikai könyvtárosképzés keretében nem gondoskodnak megfelelően a hallgatók tudományos munkára, illetve kutatásra való felkészítéséről, s így mindaddig, amíg ez marad a helyzet a könyvtárosképző intézményeknél, aligha lehet lényeges változásra számítani.

Kapcsolat más tudományterületekkel és a folyóiratok jövője

N. J. Melin bírálólag mutat rá arra, hogy az amerikai könyvtári szakfolyóiratokban megjelenő cikkek általában csak kevés kapcsolatot mutatnak a könyvtárosi hivatást és tevékenységet közelről érintő olyan ismeretterületekkel, mint a szociológia, oktatásügy, kommunikáció, lélektan, vezetésstudomány, közigazgatás, politikai tudományok stb. A könyvtári szakirodalomban megjelenő tanulmányok szinte kizárólag csak könyvtári szakirodalomra hivatkoznak, ami egyébként a *Social Sciences Citation Index* alapján is jól nyomon követhető. Mindez természetesen azzal a további ténnyel függ össze, hogy a könyvtári folyóiratok cikkeit kevés kivétellel könyvtárosok írják, akik ezen a téren tájékozottak. Más szakterületek képviselői könyvtári szaklapokba csak ritkán, rendszerint felkérésre írnak cikket, vagy inkább csak a rendezvények útján kerülnek a könyvtári szakterülettel kapcsolatba. Bár a helyzet a legtöbb egyéb tudományterületen is hasonló lehet, a könyvtári szakirodalom esetében ez nem helyénvaló, mivel szakmai publikációs tevékenység csak olyan intellektuális bázison épülhet fel, amely más társadalomtudományi és humán területekre is figyel. A nagy arányú befelé fordultságnak azután az is természeteszerű következménye, hogy a könyvtár-tudományi szakirodalom is kevés befolyást gyakorol egyéb tudományterületekre, hiszen ezekre a folyóiratokra más tudományterületek folyóiratainak cikkei általában nem hivatkoz-

nak. Természetesen a helyzetén lényegesen változtatna, ha a könyvtárosok más tudományterületek iránt élénkebb figyelmet tanúsítanának, és maguk is írnának más szakterületek folyóirataiba.

Lehet, hogy részben a bírálatok eredményeként, de még inkább az általános fejlődés szerencsés következményeképpen az utóbbi időben bizonyos változásnak vagyunk szemtanúi, minthogy egyre több pszichológiai–szociológiai, üzemszervezési és vezetéstudományi tárgyú, illetve szemléletű cikk jelenik meg az amerikai könyvtári szaklapokban is, elősegítvén a könyvtárosok érdeklődési körének lényeges bővülését.

Az egyetemi könyvtárakban az oktatói státus elérhetősége ugyancsak ösztönzően járulhat hozzá a könyvtárosok szakirodalmi tevékenységének javításához mennyiségileg és tartalmilag egyaránt, minthogy e státus elérése megfelelő szakirodalmi tevékenységhez is kötve van.

De természetesen a folyóiratok szerkesztői is nagymértékben hozzájárulhatnak a könyvtári szakirodalom fejlődéséhez, elsősorban a beérkező kéziratok megfelelő elbírálásával, illetve az erről való gondoskodás révén, másrészt a még feldolgozatlan területek témaival kapcsolatos cikkek megíratása útján. Feltehetően ugyancsak segítene az időszaki könyvtári szakirodalom fejlődésének előmozdításában, ha a szerkesztők megbízatása meghatározott időre szólna.

Ami a speciális érdekű könyvtári folyóiratirodalom jövőjét illeti, a jelenlegi gazdasági körülmények miatt kétségtelenül hallhatók szkeptikus vélemények az amerikai szaktekintélyek körében, nagy „elhalálozási rátát” jósolva ezeknek a folyóiratoknak népes családjában,

de azért is, mivel feltehetően nehéz lesz megfelelő számú és minőségű kéziratot kapni a szerzőktől az erősen specializált témakörökben. Vannak viszont, akik azt hangoztatják, hogy a jelenlegi gazdasági nehézségek csak átmenetiek, s az az irányzat, amely a könyvtári időszaki irodalom kiadásában eddig érvényesült – vagyis a számszerű növekedés –, a jövőben is érvényesülni fog. Célszerű lenne azonban, ha az e csoportba tartozó folyóiratok jobban ragszkodnának a saját profiljuk szabta kívánalmakhoz, s nem vállalkoznának az oda nem tartozó témájú cikkek közlésére. Arra természetesen aligha lehet számítani, hogy ez az összehangolás teljes mértékben végbemenjen, s így a jövőben is lesznek többé-kevésbé párhuzamos jellegű folyóiratok, ami – az amerikai szemlélet szerint – nem is baj, mert bizonyos versenyszellem ezen a téren is indokolt a fejlődés érdekében. Így például nem volna kedvező a könyvtártudomány jövőjére, ha bizonyos részterületeken csak a könyvtári egyesületek jelentetnének meg folyóiratokat, mert ez a monopólium minden bizonnyal visszaesést hozna magával az eleveenség, a tartalmi gazdagság tekintetében.

Az USA-ban érdekes kezdeményezések születtek arra, hogy a folyóiratok cikkíróit egyéb módon is bátorítsák a hatékonyabb szakirodalmi tevékenységre. Különböző vitafórumokat hoznak létre számukra (például Library Periodical Round Table, New England Writer Conference stb.), amelyeken a könyvtári szakírók tapasztalatokat cserélnek, beszámolnak saját eddigi tevékenységükről stb. Az ilyen jellegű kezdeményezések fontosságát a jövőre nézve is hangsúlyozzák. *(Folytatjuk)*

Dr. Balázs János

Szabvány – második kiadásban

A közelmúltban megjelent az MSZ 3410 *Országnevek kódjai* című szabvány 2. kiadása.

E szabványt kell alkalmazni a belföldi és a nemzetközi tudományos és műszaki információközlésben, illetve -cserében, ha az országok megnevezése betűkóddal történik. A szabvány tartalmazza az országok nevének két-, illetve háromjegyű latin betűs, és két-, illetve három-

jegyű cirillbetűs kódjait, továbbá számkódjait. A szabvány e kiadása tartalmilag abban különbözik az első kiadástól, hogy az ENSZ statisztikai hivatala által kidolgozott és használt számkódokat is tartalmazza. A szabvány használatának megkönnyítése céljából függelékben önálló táblázatos formában közli a kétjegyű latin és cirillbetűs, a háromjegyű latin és cirillbetűs, valamint a számkódokat. *(c)*